

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa H. T. i M. T.
przeciwko Zakładowi spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej T. C.
o zapłatę,
oraz z powództwa wzajemnego Zakładu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko H. T. i M. T.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego - powoda wzajemnego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 8 listopada 2021 r., sygn. akt V AGa 93/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego (powoda wzajemnego) na rzecz powodów (pozwanych wzajemnie) kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany (powód wzajemny) Zakład sp. z o.o. z siedzibą w G. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 8 listopada 2021 r., którym

zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z 10 maja 2021 r., wydany w sprawie z powództwa H. i M. T. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadnością. W ramach pierwszej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania przedstawił następujący problem prawny: Czy normy wyrażone w art. 636 k.c. w zw. z art. 656 § 1 k.c. oraz art. 635 k.c. w zw. z art. 656 § 1 k.c. modyfikują zakres odpowiedzialności dłużnika (wykonawcy robót budowlanych) za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania umownego?

Natomiast oczywistą zasadność skargi pozwany (powód wzajemny) wiąże z zastosowaniem przez sąd *meriti* art. 636 § 1 k.c. w miejsce art. 635 k.c., który zdaniem skarżącego powinien znaleźć zastosowanie w sprawie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do

rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy jednak postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Natomiast przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

Przedstawione zagadnienie nie spełnia tych wymagań. Choć art. 635 k.c. odnosi się do kwestii terminu wykonania zobowiązania, to nie znajduje on zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ z ustalonego stanu faktycznego wynika, że zlecający wyznaczył wykonawcy dodatkowy termin na realizację prac, zaś do odstąpienia od umowy doszło na skutek niedochowania drugiego z wyznaczonych terminów. Było to zatem odstąpienie umowne, wynikające z przekroczenia terminu robót, nie zaś odstąpienie ustawowe z art. 635 k.c., którego przesłanką jest znaczne ryzyko nieukończenia robót w oznaczonym czasie. Pozwany (powód wzajemny) odstąpił od umowy po wyznaczonym dla wykonawcy

terminie, a art. 635 k.c. to norma przewidująca szczególny przypadek odstąpienia jeszcze przed jego upływem.

Z kolei problem związany z zaliczeniem wynagrodzenia innego wykonawcy wybranego przez zlecającego nie stanowi nowego, skomplikowanego zagadnienia prawnego. Przede wszystkim w sprawie doszło do zapłaty kary umownej przez wykonawcę, po stronie którego leżały przyczyny odstąpienia od umowy. Zgodnie zaś z art. 384 § 1 zd. 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Przepis ten wyraża zasadę, zgodnie z którą zastrzeżenie odszkodowania ponad kwotę kary umownej może nastąpić wyłącznie w drodze wyraźnej umowy między stronami. W niniejszej sprawie brak takiego uregulowania. Nawet więc jeśli skarżący poniósł szkodę w wysokości przewyższającej naliczoną karę umowną, nie ma podstawy do jej wyrównania, w szczególności, że zatrudnienie nowego wykonawcy do realizacji projektu nie jest równoznaczne z powierzeniem innemu podmiotowi wykonania zastępczego, które należy rozumieć wąsko i które dotyczy tylko prac ściśle wskazanych w umowie z poprzednim wykonawcą.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c., o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.